

În bogata bibliografie de specialitate existentă la capitolul din pictura românească modernă — Gheorghe Petrașcu — lucrarea Eleonorei Costescu se înscrie printr-o analiză dacă nu exhaustivă, dar abordând diversele și discutatele aspecte ale picturii lui Petrașcu în coordonate noi, semnificativ grupate sub titlurile celor șase capitole ale cărții.

Investigațiile asupra genezei picturii românești moderne, precum și încadrarea ei în contextul general european constituie un prim aspect luat în discuție în cadrul lucrării de față, acesta situându-se totodată pe linia unor preocupări mai vechi finalizate în mai multe studii apărute sub semnătura Eleonorei Costescu.

Dacă în pictura românească de pînă la Grigorescu și Andreescu au coexistat tendințe aparținînd artei de influență occidentală și celei tradiționale, autohtone, în deceniile următoare artiștii români încep să cunoască principalele curențe apusene, optînd însă pentru asimilarea unor cunoștințe estetice și tehnice, pentru ca apoi să se poată pune problema unui mod de exprimare personal — moment ce coincide cu apariția lui Grigorescu.

Drumului angajat al avangărzii artistice europene și celui al picturii românești interbelice, în măsura în care au existat și cauze care au împiedicat afilierea absolută a artiștilor români la curențele de avangardă, le sînt găsite rezolvări ce aparțin conjuncturii socio-istorice determinante, sau structurii spirituale și temperamentale.

În acest context arta lui Gheorghe Petrașcu este o formă a „eticii identității de sine“, cu toate condițiile ce le impune figuralul prin originea sa clasică, prin amplificarea raportului dintre „dat și descoperit“, a percepției senzoriale și rezolvările aduse în acest sens spre o potențare a expresiei plastice transpusă din „lumea vizibilului în cea a vizionarului“.

Expresie a unei mai mari libertăți decît în pictură, desenului îi sînt distribuite mai multe pagini analizate fiind fazele evolutive ale acestui domeniu în care Gheorghe Petrașcu se arată mai receptiv față de aspectele fenomenologice din natură, față de metamorfozele în lumea formelor.

Ca aspect aparte al picturii lui Gheorghe Petrașcu, hispanismul este abordat prin cîteva succinte puncte de vedere originale menite a potența,

a clarifica unele considerații anterioare emise în studiile de specialitate pe această temă.

Coexistența dramatică în forme obiective dată prin culoarea ce exprimă un maxim quantum de expresii subiective, supradimensionarea valorilor cromatice, realizarea perspectivei spațiale prin structuri de ton și culoare sînt numai cîteva coordonate ale artei lui Petrașcu prin care își stabilește locul și rolul în pictura românească modernă împăcînd atît de propriu dichotomia „clasic-modern“.

Reproducerile bunc color și în alb-negru atît a lucrărilor de pictură cit și a unor desene intercalate în text, anexele, mai ales acele instructive concordante adăugate datelor biografice, toate acestea coroborate cu efortul substanțial în elaborarea, ordonarea unor judecăți de valoare înscriu lucrarea ca un aport însemnat adus bibliografiei de specialitate.

A. MARTIN